

О. Kabkova, PhD, Associate Professor
Institute of Philology of Taras Shevchenko National University of Kyiv

"The mirages" in W. Trevor's short story

W. Trevor's short stories "The Distant Past" and "The Mourning" exist in this article as the areas of "mirages" – art references, and also as the surfaces of "mirages" (i.e. desired, idealized ethnic images) reflections.

Key words: mirage, intertextuality, ethnic image, Irish identity.

УДК 82-146.2:130.121

Г. О. Канова, канд. філол. наук, асист.
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

СТРУКТУРОТВОРЧІ ЕЛЕМЕНТИ "ОБРАЗНОГО ПОЛЯ" РОМАНТИЧНОЇ ЛІРИКИ (на матеріалі творчості лейкістів та романтиків харківської школи)

Стаття є спробою аналізу принципів побудови "образного поля" романтичної лірики. Епоха романтизму в сфері інтимної лірики відзвучала яскравими обертонами вічної теми любові як таїнства. Дослідження структуротворчих елементів "образного поля" підтверджує онтологічний зв'язок еросу й танатосу, які розкриваються у ліриці через поетизацію таємниці, яка знайшла своє відбиття у творах лейкістів і романтиків харківської школи.

Ключові слова: романтизм, поетика, таємниця, мотив, образне поле.

Стаття присвячена компаративному дослідженню елементів "образного поля" у царині інтимної лірики лейкістів та харківської школи романтиків. Літературознавча розвідка є спробою висвітлення поетикальних стратегій втаємничення любовного почуття, що витворює своєрідну містерію любові у творчому доробку англійських та українських поетів-романтиків.

Дослідження феномена любові як таїнства, спроба заглиблення у таємницю народження еросу хвилювала людство в усі часи. Епоха романтизму також відзвучала яскравими обертонами вічної теми любовної таїни і знайшла своє неповторне відображення у дзеркалі як українського, так і англійського романтизму, зокрема у творах лейкістів (В. Вордсворта, С.Т. Колріджа, Р. Сауті) та романтиків харківського кола (М. Костомарова, В. Забіли, М. Петренка, О. Афанасьєва-Чужбинського, А. Метлинського та ін.).

Покрив таємниці став засадничим елементом моделювання "образного поля" любовних історій на шляху осмислення людством природи еросу. Так, якщо ми згадаємо античний міф про палке кохання Ероса й Психеї, то побачимо, що втаємничення почуття було обов'язковою умовою народження й розвитку взаємин між божеством і смертною дівчиною. Порушення заборони, грубе зривання покриву з таємниці, привело до зведення непереможної *перешкоди* між коханими, долання якої без допомоги небожителів закінчилося б неминучою смертю Психеї. Так, у прадавньому міфі ми спостерігаємо наявність глибинного зв'язку еросу й танатосу з таємницею, розгадування якої веде до виникнення перешкоди, яка по суті є не кінцем, а лише початком любовної історії, тому що істинність почуттів закоханих відкривається саме через долання цієї перешкоди.

Віддавна непізнаність природи еросу виражається словом "таїнство". Про це багато сказано протягом віків поетами, філософами, богословами, але і в наш час дослідники, стверджуючи багатогранність феномена любові, пишуть: "Народження любові – Таїнство, але далі вона може рости і у повній тиші невідомою для усього світу, і на яскравому світлі явленою усім бажаним це знати. Так сім'я, що впало на землю, може прорости і у глибокому затінку, і на осонні" [Иванченко 2006, 70].

Звертаючись безпосередньо до романтичної поезії лейкістів і романтиків харківського кола, на прикладі поезій В. Вордсворта "Song" / "Пісня" ("She dwelt among the untrodden ways..." / "Вона жила серед неходжених доріг") і М. Костомарова "Зобачення", можна простежити домінування саме "тінистого" сходження і зростання любовного почуття, закоріненого у поетиці таємниці:

She dwelt among the untrodden ways

Beside the springs of Dove:

A Maid whom there were none to praise

And very few to love:

A violet by a mossy stone

Half hidden from the eye!

Fair as a star, when only one

Is shining in the sky She lived

*Вийди, коханка, вийди, миленька,
Нічної вийди години,*

***Дай поцілюю, дай помилую,
Серце, тебе наєдині. [...]***

*Серце – потіхо! вийдем до гаю,
Вийдем під липи густії!*

Нічного часу бесіду нашу

Люди не вчують лихії.

Хай вони кажуть, що забачають:

*unknown, and few could know
When Lucy ceased to be;
But she is in her grave, and oh,
The difference to me!*

[Wordsworth 1994, 135].

*Нам не страшно нарікання;
Бог милостивий бачить із неба
Наше безвинне кохання*

[Костомаров 1930, 80–82].

Крізь рядки цих поезій проглядає усамітнення коханої/закоханих, втеча від зовнішнього, часто ворожого світу, і плекання непримітного ззовні почуття, видимого лише Господу і ретельно приховуваного від людей.

Романтичний хронотоп "образного поля" лірики диктує свої умови: зазвичай усі любовні побачення відбуваються у нічні або вечірні сутінкові години ("Нічна розмова", "Зобачення", "Панікадильце" М. Костомарова; "Love" С.Т. Колріджа, "Strange fits of passion have I known" В. Вордсворта тощо). Закохані зустрічаються на самоті, якнайдалі від людей, часто на лоні природи, або в усамітненому місці, де ніхто не може порушити їхньої таємниці. Лише місяць – незмінний супутник усіх закоханих іноді може стати випадковим свідком:

*Upon the moon I fix'd my eye,
All over the wide lea;
With quickening pace my horse drew nigh
Those paths so dear to me.
And now we reach'd the orchard-plot;
And, as we climb'd the hill,
The sinking moon to Lucy's cot
Came near and nearer still.
In one of those sweet dreams I slept,
Kind Nature's gentlest boon!
And all the while my eyes I kept
On the descending moon.
My horse moved on; hoof after hoof
He raised, and never stopp'd:
When down behind the cottage roof,
At once, the bright moon dropp'd*

[Wordsworth 1994, 134].

*Ой ти, дівчино,
Гожого стану!
Вийди до гаю
Або к бур'яну...
Там ми щось маєм
Нишком робити:
**Тільки що місяць
Буде глядіти...**
Ой мій миленький,
Місяць нам світе;
**Хай на годинку
В хмару він ввійде!**
Йому не треба
На те дивитись,
Як ми тут нишком
Будем любитись!
[Костомаров 1930, 82].*

Відомий французький мислитель Дені де Ружмон у книзі "Любов і західна культура", звертаючись до літературних версій давнього кельтського міфу про Трістана та Ізольду, аналізує при-

роду походження і складові любовної пристрасті, оспіваної у європейській культурі, він ставить питання про те, "чи не є *перешкода*, та створення перешкоди пристрастю обох героїв (наслідки якої збігаються з вимогами романної оповіді та очікування читача) лише підставою для успішного розвитку пристрасті? Можливо, все-таки, перешкода поєднана з пристрастю значно глибше. Чи не є вона суттю пристрасті, якщо глибше зануритися у міт?" [Дені де Ружмон 2000, 41]. У дослідженні феномена любовної *перешкоди*, Дені де Ружмон також засвідчує динаміку долання перешкоди як поступальний рух від еросу до танатосу: "Пристрасть – це те, що провадить нас до межі страждань, до смерти. Любов до бажаної перешкоди – це ствердження смерти, це хода до смерти! Але до смерти від кохання, смерти добровільної, що є завершенням усіх випробувань" [Дені де Ружмон 2000, 42].

Поети-лейкісти витворюють містерію любові у річищі християнської аксіологічної вертикалі, де "земне" кохання спрямовується у вічність і "земний" танатос є передумовою "божественного" еросу. Так, наприклад, Р. Сауті вустами ліричного героя вістить:

*They sin who tell us Love can die:[...]
But Love is indestructible.
Its holy flame for ever burneth,
From Heaven it came, to Heaven returneth;
Too oft on Earth a troubled guest,
At times deceived, at times opprest,
It here is tried and purified,
Then hath in Heaven its perfect rest:
It soweth here with toil and care,
But the harvest time of Love is there* [Southey].

Містерія любові, яка стягує у єдиний вузол ерос і танатос була властивою романтичному світовідчуттю завжди, знаходячи відображення не тільки у дзеркалі поетичного слова, але і у сфері приватного листування: "Ми складаємося з душі і тіла; справжня основа першого і другого – животворний подих всередині нас, і коли ми ясно і відкрито усвідомлюємо це, у нашій душі виникає прагнення пробити стіну, яка відділяє перше від останнього. Це прагнення і це бажання в нас – від того, що існує внутрішнє і зовнішнє, з якого ми складаємося; це *Я* і *Ти*, які здатна поєднати лише смерть, я хочу сказати, що після смерті вони

стають єдиним, як тоді, коли вони перебували в раю" [Махов 1991, 13–14]. Саме такі любовні рядки, які поетизують долання внутрішньої перешкоди ("стіни"), адресує художник Отто Філіп Рунге своїй нареченій Пауліні Бассенге. У філософській максимі Фрідріха Шлегеля також знаходимо суголосне твердження неподільної влади танатосу, оприявленого у природі любовного потягу: "Містичний синтез індивідуумів у любові полягає у взаємному вабленні; це і є таємниця смерті" [Махов 1991, 16].

Дуже часто перешкода виникає на шляху закоханих незалежно від їх волі і носить зовнішній характер впливу соціуму. Іноді кохання ліричного героя стикається з байдужістю дівчини, почуття якої залишаються для нього нерозгаданою таємницею. Але поряд із зовнішніми перешкодами, романтики намагаються подолати внутрішні метафізичні перепони. Бажання ліричного героя М. Костомарова "стояти" (за текстом – розтанути, розчинитися у повітрі) разом зі своєю коханою, імпліцитно висловлює бажану смерть закоханих, як передумову долання тілесної перешкоди і завершення метафізичного єднання: *"Святим коханням як гноти / Ми, душко, в Бога сяєм, / Я повік твоїй і моя ти, / Аж поки вмісті стаєм"* [Костомаров 1930, 85].

Широко відомим є той факт, що в Новий час саме романтиками, поряд із утвердженням християнських цінностей у житті особистості, були наново актуалізовані неосяжні глибини людського серця. Серце, у свою чергу, мислилося романтиками як непізнаний, найінтимніший центр людської особистості, що береже свою таємницю. Ф.Р. де Шатобріан у творі "Геній Християнства" стверджував: "Не завжди слід відпускати лот у безодні серця: істини його з числа тих, які не повинні розглядатися при яскравому світлі й зблизка. [...] неосвяченого, який намагався проникнути в таїнства прадавнього Єгипту, раптово наздоганяла смерть: таємниці серця настільки ж заповідні" [Шатобріан 1982, 142].

Дослідниця Г.В. Іванченко у роботі "Три грані довершеної любові" виокремлює таємницю (таємничість) як одну з трьох головних ознак ідеальної любові. Авторка, характеризуючи ідеальне кохання як своєрідну "закриту систему", стверджує, що "закритість" цієї системи забезпечується "першочергово і найбільше – таємницею. Таємницею, яка існує або між двома, або бережеться люблячим, який з тих чи інших причин не наважується

чи не може висловити свою любов" [Иванченко 2006]. Безпосереднє підтвердження такої характеристики любовної риторики знаходимо у рядках поезії В. Вордсворта з циклу "Люсі" й ліричного вірша-сповіді О. Афанасьєва-Чужбинського:

*Strange fits of passion have I
known:*

And I will dare to tell,

But in the lover's ear alone,

What once to me befell

[Wordsworth 1994, 134].

*Люблю співать я, коли серце в
грудях*

*Ніби що здавить, залізом при-
душить.*

*Тільки люблю я співать не при
людях:*

*Їм моя туга серце не звору-
шить...*

[Афанасьєв-Чужбинський 1985, 64].

Г.В. Иванченко також згадує про те, що "на "категоричному імперативі" таємниці наполягає О. де Бальзак в "Невідомому шедеврї": "Любов – таємниця, любов жива тільки глибоко в серці, і все загинуло, коли чоловік говорить хоча б своєму другові: ось та, котру я люблю" " [Бальзак 1985, 482].

І.О. Осинівська у дисертації "Образне поле як предмет філософського дослідження: Іронія і ерос" акцентує увагу на тому, що "поведінка закоханих один з одним будується на недовомовленості, замовчуванні". Хоча, у той самий час, "закоханий *запитує* (*ρρωταω*), він шукає відповідь, яка знаходиться виключно у сфері "або-або" – "або любить, або ні". Розгадка цієї таємниці – це кінець запитування, часто кінець любові або, в усякому разі, перехід взаємин на інший якісний рівень. ... ситуація *запитування*, недовомовленості і *замовчування*, наявність *таємниці*, – все це умови еротичного дискурсу" [Осинівська 2002, 116–117].

Яскравою ілюстрацією наявності у романтичному світогляді універсальних інваріантних характеристик еротичного дискурсу (таємниці та замовчування) є філософська максима Фрідріха Шлегеля, за якою: "багато що є надто святим та ніжним, щоби коли-небудь бути висловленим – навіть другу, навіть коханій" [Махов 1991, 54]. Слова зі щоденника С.Т. Колріджа оспівують *мовчання* шляхом послідовного заперечення неможливості висловити всю глибину своєї любові і пристрасті: "Слова – вони всього лиш невловима матерія з усією властивою матерії нікче-

мністю; і душа змушена знемагати в них, як коханець, якому дано цілувати лише вбрання коханої!.. О що ж слова, як не зітхання в'язня, що долинають з його в'язниці! вони здатні висловити лише власне повне безсилля!" [Махов 1991, 21].

У вірші О. Афанасьєва-Чужбинського, з ледь помітною іронічною інтонацією, зображено ситуацію замовчування ліричним героєм своїх почуттів, що не зникають протягом усього життя. Про пору юності поет згадує: *"Коли незмінною чергою / У серце юнака любов торкне, / В душі, ворушеній нудьгою та жагою, / Ім'я дівчини молодій / Не сміє вимовити, хіба крізь сон буркне"* [Афанасьєв-Чужбинський 1985, 64].

Так і не наважившись вимовити вголос, відкрити таємницю свого почуття і тим самим зруйнувати перешкоду між ним і об'єктом свого обожнювання, юнак невдовзі втрачає свою кохану. І тільки після її смерті він нарешті в змозі вимовити ім'я коханої *"з журбою / І борючися сам з собою, / Зітхаючи він вимовля без сліз"*. У зрілі роки, перехворівши любовним "недугом", після того як *"Журба давно вже зажила, / Він іноді лиш згадкою прудкою / Ім'я її з усмішкою гіркою / Або байдужно промовля"* [Афанасьєв-Чужбинський 1985, 64].

Віртуозну обробку моделювання ситуації недовомовленості, певного роду *замовчування*, що сприяє зриванню покрову і розгадуванню таємниці любовної пристрасті знаходимо у С.Т. Колріджа у вірші "Love". Ліричний герой, прагнучи вразити свою наречену, відтворює куртуазний канон мовної риторики, витонченої гри сенсами, за правилами якої трубадур не мав говорити про своє кохання прямо, але, оспівуючи страждання і смерть лицаря, несправедливо ображеного холодністю жорстокосердої Леді Землі, поет відкривав таємницю серця і викликав тим самим відповідні почуття у дівчини:

*All impulses of soul and sense
Had thrilled my guileless
Genevieve;
The music and the doleful tale,
The rich and balmy eve ...*

*I calmed her fears, and she was
calm,
And told her love with virgin
pride;
And so I won my Genevieve,
My bright and beauteous Bride*
[Coleridge 1999, 378–379].

У вищезгаданому дослідженні І.О. Осиновської докладно аналізується феномен *а-топічності* (несхожості, дивовижності, надзвичайності). Авторка визначає також тісний зв'язок цього явища з поетичними стратегіями *замовчування*, зміненим душевним станом закоханого (сприйняттям коханої і відповідної ситуації як атопічних). Визначаючи поняття таємниці, акцентуючи увагу на розмитості меж еротичного хронотопу, дослідниця цитує П. Кіньяра, який вважає, що "для кожної людини існує поза-місциність і позачасовість, для кожного настає час таїни", стверджуючи, що "через образ атопічності, ми знову наближаємося до теми таїни у зв'язку з еросом" [Осиновская 2002, 127].

Мотив таємничого топосу знаходить плідний розвиток як у поезії лейкістів, так і в колі харківських романтиків. Так С.Т. Колрідж у вірші "Lewti, or The Circassian Love-chaunt" / "Льюті, або черкеська любовна пісня" малює в уяві закоханого черкеса усамітнену альтанку, що потопає у квітах жасмину, де спить красуня Льюті:

*I know the place where Lewti lies,
When silent night has closed her eyes:
It is a breezy jasmine-bower,
The nightingale sings o'er her head:
Voice of the Night!* [Coleridge 1999, 213].

Справжні почуття коханої залишаються таємницею для юнака, він живе лише надією на прихильність Льюті.

На подібне явище "недосяжності" в усіх можливих варіаціях звернув увагу О.Є. Махов. Досліджуючи любовну риторику романтиків, він пише: "іще одне одкровення романтизму: відкриття іншого я як "вічно чужого", ніколи до кінця не пізнаваного" [Махов 1991, 51]. Подібні характеристики сприйняття об'єкту любові як чужого, а-топічного, дивного, непізнаваного, знаходимо також і у роботах Ж. Бодріяра ("Спокуса"), Р. Барта ("Фрагменти мови закоханого").

Іронічним обігриванням теми непізнаваності *Іншого*, а також яскравим прикладом розробки популярного в українському романтизмі фольклорного мотиву мінливості дівочих почуттів виступає вірш О. Афанасьєва-Чужбинського "Дівочька правда",

у якому дівчина на світанку пристрасно запевняє одного зі своїх парубків у тому, що *"Як **одно сонце** у неба святого, / Так ти, мій любий, вірная дружино, / Один у мене, й немає другого"*. І хоча клятва дівчини виглядає відвертою, під час появи на небі нічного світила, вона запевняє вже іншого "милого": *"Як **один місяць** у неба святого, / Так ти, козаче, вірная дружино, / Один у мене, й нема другого"* [Афанасьєв-Чужбинський 1985, 63–64].

На противагу, інший вірш О. Афанасьєва-Чужбинського "Метіль", опосередковано свідчить про непізнаваність жіночої природи, як атопічної природи *Іншого*. Поезія відкривається описом вільної стихії вітру. Ця картина виступає імпліцитним аналогом душевних поривів ліричного героя. Він тужить за тією свободою, тією стихійною відкритістю й силою "буйного" вітру, яка недоступна йому у обтяженому земними перешкодами існуванні. Але закоханий прагне зірвати покрив таємниці й тим самим розгадати "таємницю" справжніх почуттів своєї коханої, звертаючись до вітру й просячи в нього крила:

*Коли б мені, вітре буйний,
На час твої крила,
Тоді б мене людська воля
Нічим не спинила.*

*Тільки б вечора дождався,
Заховалось сонце,
Полинув би до милої,
До її віконця*
[Афанасьєв-Чужбинський 1984, 95].

Запорукою любовного почуття стають крила, але несприятливі життєві обставини (ворожа до героя "людська воля") позбавляють почуття легкості. Ліричний герой нудиться, він сподівається, що хоча б до вітру кохана буде прихильна й скаже "хоч ласкаве слово", але непевність лише збільшує його сумніви, що приводять до думки про можливу смерть, як єдиний порятунок від мук нерозділеної любові.

Так, у С.Т. Колріджа у любовному вірші "Something childish, but very natural" / "Щось дитяче, але дуже природне" звучить схожий мотив відсутності крил, де ліричний герой поеталейкіста мріє бути "маленькою пташкою" а не вітром, як у поезії О. Афанасьєва-Чужбинського. Поетизація романтичної перешкоди у С.Т. Колріджа мінімізована, він скаржиться лише на "марні порожні думки", що сковують його любовну уяву, але

англійський романтик долає цю перешкоду уві сні, простір якого усвідомлюється романтиками як такий, що не має меж, тому поет прагне якомога довше плекати любовне марення: "*But in my sleep to you I fly: / I'm always with you in my sleep! / The world is all one's own* [Coleridge 1999, 336].

Своєрідною квінтесенцією окреслених вище мотивів (мотив відсутності крил, мотив непереборної перешкоди, мотив відчуження й самотності ліричного героя) виступає поезія М. Петренка із циклу "Небо". У цих рядках поет оспівав романтичний порив, незбутню тугу й бажання єднання із трансцендентним світом:

*Дивлюся на небо та й думку гадаю,
Чому я не сокіл, чому не літаю,
Чому мені, Боже, ти крильців не дав?
Я землю б покинув і в небо злітав!
Далеко за хмари, подальше од світу.
Шукать собі долі, на горе привіту,
Ласки у зірок і сонця просить,
У світі їх яснім все горе втопить* [Петренко 1960, 147].

Підсумовуючи дослідження структуротворчих елементів "образного поля" лірики у дзеркалі національних шкіл українського і англійського романтизму, зауважимо, що онтологічний зв'язок еросу і танатосу як двох найзагадковіших феноменів розкривається у поезії романтиків саме через поетизацію перешкоди, що втаємничує почуття.

Романтична риторика шукає й плекає містерію таїни на всіх значенневих рівнях. Романтика хвилює таємниця універсуму й людини, таємниця власного серця і його почуттів і, нарешті, таємниця *Іншого*, розгадка якої осмислюється романтиками як принципово неможлива. Зауважимо також, що сам процес розгадування стверджує в любовній риторичі танатологічні мотиви. Усвідомлення перешкоди на поетикальному рівні прагне втілитися в еротичному дискурсі через реалізацію стратегії мовчання. У поезії романтизму жінка сповнена таємниці, її почуття завжди приховані в глибині непізнаваного душевного світу, що відчувається, й оспівується романтиками як атопічний світ *Іншого*. Саме романтизму належить відкриття в коханій суб'єкта, усвідомлення руху від *я* до *ти*, яке шляхом долання перешкоди стає на коротку мить єдиним *ми*.

Англійські поети-лейкісти й українські поети харківської школи демонструють типологічно подібні стратегії витворення

любви-таїнства й долання перешкод як зовнішніх (життєвих), так і внутрішніх (метафізичних). Митці-романтики на поетикальному рівні стверджують архетиповість еросу й танатосу, нерозривно пов'язаних тасмницею.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афанасьєв-Чужбинський О. Дівочка правда. Парубочька правда // Чари кохання: Любовна лірика українських поетів XIX – початку XX ст. – К., 1985. – С. 63–64.
2. Афанасьєв-Чужбинський О. Метіль // Антологія української поезії. Т. 2. Українська дожовтнева поезія. Твори поетів XIX ст. – К., 1984. – С. 95–96.
3. Бальзак О. де. Неведомый шедевр // Повести и рассказы. – М., 1985. – С. 482.
4. Забіла В.М., Петренко М.М. Поезії / Упоряд., вступ. ст. і прим. Г.А. Нудьги. – К., 1960. – С. 147.
5. Иванченко Г.В. Три грани совершенной любви // Человек. – 2006, № 2. – С. 70–81.
6. Костомаров М. Зобачення // Харківська школа романтиків. Т. III. – Х., 1930. – С. 80–82.
7. Махов А.Е. Любовная риторика романтиков. – М., 1991. – 64 с.
8. Метлинский А. Взгляд на историческое развитие прозы и поэзии. – Харьков, 1850. – С. 68.
9. Метлинський А. Милого з милою // Харківська школа романтиків. Т. II. – Х., 1930. – С. 79–80.
10. Осиновская И.А. Образное поле как предмет философского исследования: Ирония и эрос: Дис... канд. филос. наук: 09.00.03. – М., 2002. – 166 с.
11. Ружмон, Дені де. Любов і західна культура / Пер. з франц. Я. Тарасюка – Львів, 2000. – С. 41–42.
12. Шатобриан Ф.Р. де. Гений Христианства // Эстетика раннего французского романтизма. – М., 1982. – С. 142.
13. Coleridge S. T. Poems / J. Beer (ed.); J. Beer (introd.). – Lnd.: Campbell, 1999. – LXI, 589 p.
14. Southey R. Love // The Curse of Kehama. – <http://www.poetry-love-poems.com/southey/love.php>
15. Wordsworth W. Selected Poems / W. Davies (ed., introd.). – Lnd.: Campbell, 1994. – 521 p.

Стаття надійшла до редакції 24.04.15

А. Канова, канд. філол. наук, асист.
Институт филологии КНУ имени Тараса Шевченко, Киев

Структурообразующие элементы "образного поля" романтической лирики

Статья предпринимает попытку проанализировать принципы построения "образного поля" романтической лирики. Эпоха романтизма в сфере интимной лирики отзывалась яркими обертонами вечной темы любви как таин-

тва. Исследование структурообразующих элементов образного поля лирики подтверждает онтологическую связь эроса и танатоса, которые раскрываются в поэзии через поэтизацию тайны, которая нашла свое отражение в произведениях лейкстеров и романтиков харьковской школы.

Ключевые слова: романтизм, поэтика, тайна, мотив, образное поле.

A. Kanova, PhD, Assistant Lecturer
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

The "image field" of the lyric poetry: structure-forming elements

The article makes an attempt both to analyze and describe the poetics of the "image field" of the lyric poetry. In the field of lyric poetry The Epoch of Romanticism focuses on dominant motifs of the image field of romantic eros and the eternal theme of love mystery. The Research of the phenomenon of love confirms ontological connection between eros and thanatos. Our attention is focused on the creative heritage of The Lake School of poetry and The Kharkiv Romantic School.

Key words: Romanticism, poetics, mystery, motive, image field.

УДК 398.21. Народні оповідання

А. А. Карбан, асп.
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

ОБРАЗИ В УСНИХ НАРОДНИХ ОПОВІДАННЯХ ПРО ГОЛОДОМОР 1932–1933 рр.: ТРАНСМІСІЯ ТРАДИЦІЇ

У статті виділено та проаналізовано кілька основних, яскравих образів, що найчастіше зустрічаються в усних народних оповіданнях про голодомор 1932–1933 рр. Розглянуто їх на рівні художнього творення, символічного навантаження та емоційної складової.

Ключові слова: оповідання про голодомор, образ, символ.

Усна народна творчість як особливий вид діяльності перебуває у безперервному русі й постійних змінах, тому з часом фольклорна система розширюється завдяки залученню до свого "арсеналу" все нових і нових жанрових структур, які в той чи інший спосіб і відповідають потребам історичної доби, однак стануть справжніми народнопоетичними жанрами лише тоді, коли будуть у належний спосіб сприйматися. До таких жанрів належать й усні народні оповідання про реальні й конкретні події, очевидцем яких був сам автор-оповідач. Звісно, оповідний,